

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

17 martie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Nicolae Gordilă,

judecători – Liliana Catan și Ion Guzun,

cu participarea:

procurorului – Nicolae Suvac,

avocatului – Vasile Martin,

a judecat, în ședință închisă, recursul declarat de avocatul Vasile Martin în numele inculpatei Rogojina Ludmila, împotriva încheierii Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 februarie 2015, prin care a fost admis demersul procurorului Andrei Formusati, privind înlocuirea măsurii preventive în privința lui

Rogojina Liudmila Nicolai, născută la 05.08.1960, originară din localitatea Ilenuța, Fălești, ucraineancă, cet. RM, cu studii superioare, căsătorită, domiciliată în mun. Bălți, str. Bulgară, 152/9.

Termenul de examinare a cauzei în recurs:
de la 13 martie 2015 – pînă la 17 martie 2015.

Procedura de citare legal îndeplinită.

Apărătorul Vasile Martin a susținut recursul, solicitînd admiterea în sensul declarat.

Procurorul Nicolae Suvac, s-a pronunțat pentru respingerea recursului, ca neîntemeiat, cu menținerea încheierii contestate.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința judecătoreiei Bălți din 28 mai 2014 Rogojina Liudmila a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal - la 5 (cinci) ani închisoare cu amendă în mărime de 1000 u. c., ce constituie 20 mii lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 2 (doi) ani, fiind dispusă în temeiul art. 90 Cod penal executarea condiționată a pedepsei penale, pe un termen de probă de 3 (trei) ani, obligînd inculpata să nu-și schimbe domiciliul fără consimțămîntul organului competent.

Măsura preventivă aplicată inculpatei s-a menținut pînă la intrarea sentinței în vigoare.

2. Sentința de condamnare a fost pronunțată în absența inculpatei Rogojina Liudmila Nicolai, care aflându-se la obligațiunea de nepărăsire a țării, la data de 24.04.2014 a anunțat instanța, că se deplasează peste hotarele țării, solicitând finisarea examinării cauzei în absența sa, motiv pentru care acuzatorul de stat, a înaintat demers privind înlocuirea măsurii preventive în arest preventiv, ținându-se cont de faptul, că inculpata a încălcat condiția măsurii non-privative de libertate, aplicată față de ea.

3. Prin încheierea din 28 mai 2015 instanța a respins demersul formulat de procuror, prin sentința adoptată în aceeași zi, păstrându-i inculpatei măsura preventivă pînă la devenirea sentinței definitive.

4. Sentința instanței de fond a fost contestată cu apeluri, în latura blîndeții pedepsei de către procurorul ce a reprezentat învinuirea în instanța de fond și de către avocatul Vasile Martin în numele inculpatei, care a solicitat achitarea acestei de sub învinuirea ei formulată în rechizitoriu.

5. În cadrul judecării cauzei în ordine de apel, procurorul a înaintat un demers, privind înlocuirea măsurii preventive stabilite inculpatei Rogojina Liudmila sub formă de arest pe un termen de 30 de zile cu liberarea mandatului de arestare și anunțarea acestei în căutare, pe motiv că, cauza fiind pusă pe rol în instanța de apel, s-a dispus citarea inculpatei Rogojina Liudmila Nicolai la ședința de judecată din 19.11. 2014, iar din motivul neprezentării ei, s-a ordonat aducerea silită, inclusiv cea repetată pentru ședințele de judecată din 14.01.2015 și 18.02.2015, ce nu a fost executată din motivul lipsei inculpatei la locul de trai, ea fiind plecată peste hotarele țării pentru trai permanent, înstrăinându-și imobilul din mun. Bălți, fapt confirmat prin raportul responsabilului de executare a încheierii judiciare privind aducerea ei silită, iar conform bazei de date „ACCES”, s-a constatat, că inculpata Rogojina Liudmila la 23.04.2014, a traversat frontiera de stat a RM, nerevenind ulterior în țară, astfel încălcînd reglementările și restricțiile măsurii preventive alese în privința ei.

A menționat procurorul că inculpata prin faptul că se ascunde de instanța de judecată, tergiversează examinarea cauzei penale în termeni rezonabili.

6. Prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 februarie 2015, a fost admis demersul procurorului, privind înlocuirea în privința inculpatei Rogojina Liudmila a măsurii preventive din obligarea de nepărăsire a țării, în arest preventiv pe un termen de 30 (treizeci) zile și anunțarea acesteia în căutare.

6.1. Instanța de apel verificînd temeinicia demersului formulat de procuror, în raport cu materialele cauzei penale, ținînd cont de motivele neprezentării inculpatei Rogojina Liudmila la ședințele de judecată, invocate și în demersul procurorului, ascultînd părerea apărătorului care a solicitat respingerea demersului, considerînd posibilă judecarea cauzei în apel în lipsa inculpatei, Colegiul în corespundere cu art. art. 176 alin. (2), (3); 177 alin. (2); 186 alin. (1) și 321 alin.

(5); 329 alin. (1) Cod procedură penală, întru excluderea tergiversării nemotivate a examinării cauzei în ordine de apel și întru asigurarea plenitudinii examinării ei, a considerat necesar de a admite demersul formulat de partea acuzării, dispunând aplicarea în privința acestei a măsurii preventive arestul preventiv pentru un termen de 30 zile, cu liberarea mandatului de arestare pentru același termen și anunțarea acesteia în căutare.

În susținerea soluției adoptate Colegiul a reținut, gravitatea faptelor imputate inculpatei și atitudinea manifestată de ea față de examinarea cauzei, or fără permisul instanței, a părăsit locul de trai permanent, plecând după hotarele țării, astfel încălcând angajamentul impus de către OUP de nepărăsire a țării, înstrăinarea imobilului confirmând eschivarea ei de la răspunderea și pedeapsa penală, stabilită prin sentința judecătorească.

7. Împotriva încheierii nominalizate, a declarat recurs avocatul Vasile Martin în numele inculpatei Rogojina Liudmila, care solicită casarea încheierii menționate și a mandatului de arestare, ca fiind neîntemeiate.

Recurentul a invocat că:

- La examinarea cauzei penale de către instanța de fond inculpata Rogojina Ludmila a participat activ la toate ședințele pînă la ultima ședință cînd urma să-i fie oferit ultimul cuvînt și anunțarea sentinței. Dar dînsa a adresat instanței o cerere în care s-a dezis de ultimul cuvînt și a solicitat pronunțarea sentinței în lipsa ei;

- Inculpata cu toate că n-a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii pentru care a fost condamnată, n-a atacat sentința și atunci cînd instanța de apel a stabilit că inculpata lipsește în țară, este plecată din țară în alta la trai permanent care era necesitatea modificării (înlocuirii) măsurii preventive din obligațiunea de a nu părăsi țara în arest preventiv cu anunțarea ei în căutare, conștientizînd faptul că este doar o formalitate, doar în cazul cînd dînsa este stabilită într-o altă țară nu este încrezut că va veni în fața instanței, ori că organele abilitate o vor găsi ca s-o aducă la instanța de apel la ședința judiciară;

- Apărarea consideră că instanța de apel urma să examineze apelurile declarate și să adopte soluția pe caz.

8. Judecînd recursul în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, audiind persoanele prezente în ședință, Colegiul penal constată că recursul este neîntemeiat și urmează a fi respins din următoarele motive.

Verificînd legalitatea și temeinicia înlocuirii măsurii preventive față de *Rogojina Liudmila* - arestarea preventivă pe un termen de 30 zile, Colegiul penal conchide că instanța de judecată a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. 176 și 186 Cod de procedură penală.

În sensul art. 175 Cod de procedură penală, măsurile preventive sînt orientate spre a asigura *buna desfășurare a procesului penal* sau a împiedica bănuitul, învinuitul, inculpatul să se ascundă de urmărirea penală sau de judecată,

spre aceea ca ei să nu împiedice stabilirea adevărului ori spre asigurarea de către instanță a executării sentinței.

Conform art. 176 alin. (1) Cod de procedură penală, măsurile preventive pot fi aplicate la propunerea organului de urmărire penală, sau, după caz, de către instanța de judecată numai în cazurile în care există suficiente temeiuri rezonabile de a presupune că bănuitul, învinuitul, inculpatul ar putea să se ascundă de organul de urmărire penală sau de instanță, să împiedice stabilirea adevărului în procesul penal, ori să săvârșească alte infracțiuni. Alineatul (2) al aceluiași articol în redacția Legii nr. 66 din 05.04.2012 prevede, că arestarea preventivă și măsurile alternative arestării se aplică numai persoanei care este bănuită, învinuită de săvârșirea unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, iar în cazul existenței unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea altor infracțiuni, ele se aplică învinuitului, inculpatului care a comis cel puțin una din acțiunile menționate la alin.(1).

Astfel, Colegiul penal consideră, că în speță sunt prezente temeiurile indicate mai sus, fiind probat faptul necesității înlocuirii în privința inculpatei *Rogojina Liudmila* a măsurii preventive sub formă de arest preventiv, reieșind din complexitatea cauzei penale, gravitatea infracțiunii incriminate.

Potrivit art. 25 alin. (4) din Constituția R. Moldova, arestarea se face în temeiul unui mandat, emis de judecător, pentru o durată de cel mult 30 de zile.

În conformitate cu prevederile art. 321 alin. (1) coroborat cu art. 329 alin. (1) Cod de procedură penală judecarea cauzei în primă instanță și în instanța de apel are loc cu participarea inculpatului, iar la judecarea cauzei, în caz de neprezentare a inculpatului instanța, din oficiu sau la cererea părților, ascultând opiniile acestora, este în drept să dispună aplicarea, înlocuirea sau revocarea măsurii preventive aplicate inculpatului.

Din materialele cauzei rezultă că, prin sentința Judecătorei Bălți din 28 mai 2014, *Rogojina Liudmila* a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal - la 5 (cinci) ani închisoare cu amendă în mărime de 1000 u. c, ce constituie 20 mii lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 2 (doi) ani, fiind dispusă în temeiul art. 90 Cod penal executarea condiționată a pedepsei penale, pe un termen de probă de 3 (trei) ani, fiind obligată inculpata să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

Lui Rogojina Liudmila i-a fost aplicată măsura preventivă – obligarea de nepărăsire a țării, pînă la intrarea sentinței în vigoare.

Fiind examinată cauza în instanța de fond Colegiul reține că:

- inculpata prezentîndu-se la ședințele de judecată pînă a fi oferit ultimul cuvînt, la ședința din 30.04.2014 acesta nu se prezintă (f.d.46) și tot la această dată inculpata depune o cerere în adresa instanței de judecată, datată de către ultima cu 24.04.2014, prin care solicită examinarea cauzei în lipsa sa, din motivul plecării

urgente la tratament peste hotarele RM (f.d.47), contrar art.178 Cod de procedură penală. Fiind imposibilă examinarea cauzei în lipsa acesteia, fără ai oferi ultimul cuvânt, ședința de judecată a fost amânată pentru 15.05.2014 și dispusă aducerea forțată a inculpatei de către procuror;

- la ședința din 15.05.2014 (f.d.54), inculpata nu se prezintă repetat, în rezultatul aducerii forțate a ultimii și potrivit bazei de date „ACCES”, s-a constatat, că inculpata Rogojina Liudmila la 23.04.2014, a traversat frontiera de stat a RM, fără acordul organului de urmărire penală și instanța de judecată, în urma căreia, în cadrul ședinței menționate procurorul a înaintat demers privind schimbarea măsurii preventive – din obligația de a nu părăsi țara în arest preventiv, cu numirea în căutare a inculpatei. Fiind pusă în discuție cererea parvenită de la inculpată la 30.04.2014 (f.d.47), instanța, deliberând pe loc asupra admiterii cereri menționate și asupra demersului înaintat de către acuzare, a decis amânarea examinării demersului, precum și a examinării cauzei, stabilindu-se ședința pentru 20.05.2014, oferindu-i posibilitatea inculpatei de a se prezenta în ședința de judecată sau de înainta o altă cerere în care să fie expres indicat faptul că, ea cunoaște despre dreptul său la ultimul cuvânt și că se dezice de acest drept;

- Ulterior la 20.05.2014, inculpata fiind plecată peste hotarele RM conform cererii din 30.04.2014, aceasta depune încă o cerere în adresa Judecătoriei Bălți, prin care solicită examinarea cauzei în lipsa sa, din motiv de boală (f.d.55);

La 28.05.2014, demersul procurorului privind schimbarea măsurii preventive obligația de a nu părăsi țara în arest preventiv cu numirea în căutare a inculpatei, a fost respins (f.d.105).

Colegiul reține că, de către acuzare a fost prezentată informația din baza de date „ACCES”, prin care s-a constatat, că inculpata Rogojina Liudmila la 23.04.2014, a traversat frontiera de stat a RM și nu s-a întors în țară (f.d.51). Prin urmare rămîne neclar, cum a fost posibilă prezentarea cererii din 20.05.2014 de către inculpată, dacă aceasta era plecată din țară, or în cazul în care ultima ar fi fost în țară, ar fi avut posibilitatea reală de a se prezenta în fața instanței de judecată pînă la finisarea examinării cauzei.

Ulterior, procurorul și avocatul în interesele inculpatei au atacat cu apeluri hotărîrea primei instanțe. Ședința de judecată a fost fixată pentru 19.11.2014, iar din motivul neprezentării inculpatei, s-a ordonat aducerea silită, inclusiv cea repetată, pentru ședințele de judecată din 14.01.2015 și 18.02. 2015, ce nu a fost executată din motivul lipsei inculpatei la locul de trai, ea fiind plecată peste hotarele țării pentru trai permanent, înstrăinîndu-și imobilul din mun. Bălți, fapt confirmat prin raportul responsabilului de executare a încheierii judiciare privind aducerea ei silită, iar conform bazei de date „ACCES”, după cum s-a menționat mai sus s-a constatat, că inculpata Rogojina Liudmila la 23.04.2014, a traversat

frontiera de stat a RM, nerevenind ulterior în țară, astfel încălcând reglementările și restricțiile măsurii preventive alese în privința ei.

Colegiul penal consideră, că procurorul a prezentat probe verosimile, suficiente și justificate care permit a concluziona despre existența la etapa actuală, a riscului real de ingerință a inculpatei în cursul normal al justiției, prin eschivarea sa de la judecată și tergiversarea nejustificată a procesului penal.

Reieșind din situația creată, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a admis demersul procurorului și a înlocuit măsura preventivă aplicată inculpatei din obligația de a nu părăsi țara – cu arestul preventiv, deoarece aceasta, pînă la definitivarea sentinței, fără acordul instanței de judecată a părăsit teritoriul RM, fără de a informa despre locul aflării sale, astfel fiind adoptată o hotărîre legală și întemeiată.

Prin urmare, instanța conchide, că motivele invocate de către recurent sunt combătute prin argumentele invocate mai sus, din care considerente găsește necesar de a respinge recursul apărătorului, urmînd a fi menținută încheierea contestată fără modificări.

9. Pentru aceste motive, în conformitate cu art. 312 alin. (5) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Respinge recursul declarat de avocatul Vasile Martin în numele inculpatei Rogojina Ludmila împotriva încheierii Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 februarie 2015, privind înlocuirea măsurii preventive în arest preventiv pe un termen de 30 (treizeci) zile în privința inculpatei Rogojina Liudmila.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 17 martie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun